

Beste ouders,

In dit nummer van *Kleur op school* gaan we kijken naar de tijd in alle aspecten. De tijd van verleden, heden en toekomst. Vanuit verhalen van vroeger en van nu gaan we met de kinderen de betekenissen verkennen van tijd en van alle tijden. Hoe kijken we aan tegen jong en oud? Wat is ouderwets? Hoe kijken we aan tegen het verleden? Wat is echt uit de tijd en wat van alle tijden? En hoe beleven we tijd? Met deze lessen verkennen we het begrip 'tijd' in vele aspecten. Tijd die was, tijd die is en de tijd die maar doorgaat en waarbij het ongewis is wat er komen zal.

Jong en oud

In de tijdlijn van opgroeien en de wereld om je heen verkennen en proberen te begrijpen, is jong en oud een mooi aspect van de tijd. Wat gebeurt er in de tijd van jong naar oud? Jong heeft de toekomst, maar is oud dan uit de tijd? Is het oud, bedankt en tot ziens? Er zijn toch jongen mensen die oud lijken en oude mensen die nog heel jong zijn? Soms is oud ook mooi en duur, antiek of kunst, van alle tijden. En soms is jong modern en splinternieuw, en helemaal van de tijd.

Verleden, heden en toekomst

Bij tijdsbesef onderscheiden we het objectieve begrip van de metrische tijd (klok- en kalendertijd) en het subjectieve begrip van de ervaren tijd (tempo, duur, intensiteit, geduldige tijd). Deze twee vormen van tijdsbesef komen samen in historisch tijdsbesef, waarin tijd vorm krijgt in verhalen die samenhang aanbrengen in gebeurtenissen in het verleden. Een leerkracht van groep 6 formuleerde het belang van historisch tijdsbesef als volgt: "Leerlingen leren waarom we de dingen doen zoals we ze doen. En dat het nu ook een keer geschiedenis wordt."

We leven in het hier en nu. Maar er is wel altijd een verleden. Gisteren, eergisteren, vorige week, vorig jaar, vroeger. Voor iedereen is er een verleden. Wat moeten we met het verleden? Achter ons laten? Herinneringen bewaren? Hoe dan? Wat nemen we mee in het heden uit ons eigen verleden? Wat is belangrijk voor de toekomst?

Het zijn mooie begrippen om de betekenis te zoeken. Zinvol betekenissen zoeken in het verleden. Het verleden van jezelf en anderen, dichtbij en ver weg. Kinderen hebben wel besef van het verleden, en dat wordt groter naarmate ze opgroeien en ouder worden. In de lessen kijken we met de kinderen naar vroeger, naar het eigen vroeger en dat van anderen. Wat betekent vroeger voor je? Is vroeger belangrijk? Wat betekent vroeger voor het heden? En wat betekent vroeger voor de toekomst?

Tijd zat of nooit ergens tijd voor?

Tijd is ook een mooi begrip om zowel filosofisch als ook levensbeschouwelijk verder te bekijken. Het tijdsbesef bij jonge kinderen is nog niet heel ver ontwikkeld, maar we kunnen dat met jonge kinderen wel onderzoeken. Laat hen maar eens proberen een minuut stil te zijn, dat duurt voor hen meestal uren!

Kinderen vanaf groep 3 hebben al wat meer besef van tijd. Ze gaan leren klokkijken. Weten hoe laat het is, geeft ook weer eigen verantwoordelijkheid. Hoe druk zijn kinderen en ouders van nu? Is dat veel drukker dan kinderen vroeger? Was er toen veel meer tijd? Of is dat eigenlijk nooit veranderd?

Hartelijke groet,
Het team